

Izvešće o radu i poslovanju Gradske knjižnice i čitaonice Mursko Središće u 2021. godini

1. Uvod

Gradska knjižnica i čitaonica Mursko Središće samostalna je **kulturna** ustanova osnovana 1999. godine. Knjižnica nabavlja, stručno obrađuje, čuva i daje na korištenje knjižničnu građu u tradicionalnim oblicima i u suvremenim elektroničkim medijima te služi poticanju i širenju općeg obrazovanja, promicanju pismenosti i kulture čitanja, informiranju i stjecanju znanja, trajnom usavršavanju i učenju. Kako bi knjižnica ostvarila zadaće koje joj se nalažu u 21. stoljeću, potrebno je osigurati prostorne i tehničke uvjete za pružanje i neprestano razvijanje knjižničnih usluga.

Gradska knjižnica nije temelj društva, već njegov proizvod, stoga bi trebala moći prepoznati i pratiti promjene u društvu, u svojoj okolini i u svom vremenu te se aktivno uključivati u njih kako bi se pozicionirala u lokalnoj zajednici kao mjestu koje simbolizira znanje i kao mjesto susreta.

Knjižnica je krajem 2016. godine u sklopu projekta obnove zgrade Centra za kulturu u potpunosti renovirana, obnovljena, novo opremljena te je proširena s postojećih 68m² na 177m². Time je knjižnica dobila odjel za djecu, odjel za mlade, odjel za odrasle koji je podijeljen u dva dijela, malu čitaonicu, posudbeni i informacijski dio, mjesto (police) za smještaj referentne građe i zavičajne zbirke, te multimedijalnu dvoranu od 43m² (od 177m²) koja je prostorno (vratima) odvojena od ostatka knjižnice. Unatoč jako dobroj suradnji s Gradskom upravom te uspješnoj i kvalitetnoj realizaciji projekta treba napomenuti da je, zajedno s prostorom multimedijalne dvorane, zadovoljeno tek 62% Standarda za narodne knjižnice u pogledu prostora – prema broju stanovnika. Projekt je financiran od strane Grada Mursko Središće, Ministarstva kulture te jednim manjim dijelom Međimurske županije. Novi prostori pozitivno su utjecali na razvoj Knjižnice u smjeru vlastitog pozicioniranja kao mjesta susreta tj. trećeg prostora zajednice.

U Knjižnici je na puno radno vrijeme zaposlena jedna djelatnica, ujedno i ravnateljica, Ivana Sakač (mag.informatol., diplomirani knjižničar).

Godina 2021. bila je za Knjižnicu, kao i 2020., godina izazova. U poslovanju Knjižnice primjenjivale su se preporuke, mjere i obaveze za sprečavanje širenja COVID 19 virusa. Korisnici se vraćenu građu ponajprije odlagali u kutije za povrat nakon čega se ona

dezinficira (uzimajući u obzir materijal građe) i stavlja u karantenu na 72 sata. Korisnici i osoblje knjižnice pridržavaju se obveze nošenja maski, držanja propisanog razmaka, broja osoba koje smiju odjednom biti u prostorima Knjižnice, obaveznog korištenja dezinficijensa, a prostor Knjižnice redovito se dezinficira. Sve aktivnosti koje su bile planirane, a vezane su za okupljanje većeg broja ljudi u prostoru Knjižnice, prilagođene su mjerama i preporukama. Korišteni su telekomunikacijski kanali, web 2.0 alati (poput društvenih mreža) te e-mail kao primarno sredstvo komunikacije s korisnicima i javnošću, a u svrhu informiranja, rezervacija, produženja građe, rješavanje informacijskih upita i nabave građe. Uzimajući u obzir promjene koje su nastale u društvu izazvane epidemijom, brige za zdravlje, samoizolacija i izolacija naših korisnika i njihove potrebe za čitanjem uz minimalan broj dolazaka u Knjižnicu, korisnicima je omogućena posudba 5 primjeraka građe na jednu člansku iskaznicu.

Zbog jednosmjenskog radnog vremena Knjižnice, nedostatka stručnih osoba i obima svakodnevnih poslova, Knjižnica još uvijek nije stručno uređena u ključnim segmentima: nema u potpunosti ispunjen knjižnični katalog, nema automatiziranu posudbu i nije provedena revizija fonda u skladu s Pravilnikom o reviziji i otpisu knjižnične građe (NN 21/02). Automatizacija poslovanja, revizija kao i izrada mrežne stranice uvršteni su u četverogodišnji plan rada.

U Knjižnici je 10. ožujka 2021. proveden stručni nadzor nad javnim arhivskim i dokumentarnim gradivom Državnog arhiva za Međimurje. Sukladno Zakonu o arhivskom gradivu i arhivima i stručnim normama, ovlašteni je djelatnik putem Zapisnika izdao preporuke za unapređenje sustava upravljanja gradivom za Gradsku knjižnicu i čitaonicu Mursko Središće te rokove za provedbu preporuka.

2. Članovi

U **2021.** godini u Knjižnicu je upisano **642** korisnika što je za 22 člana više nego u 2020. godini.

Broj učlanjenih korisnika je i dalje razmjernan broju učlanjenih prethodnih godina.

Više od polovice članova čine **djeca (466 člana 72,59 ili %)**, zatim slijede **odrasli (152 člana ili 23,68 %)**, i dalje je najmanje mladih (**24 člana ili 3,73 %**). Broj ukupno upisanih **ženskih osoba bio je 360**, a broj ukupno upisanih **muških osoba bio je 282**.

3. Nabava knjiga i ostale građe

U 2021. godini prinovljeno je ukupno **604** svezaka knjižne i neknjižne građe. Kupljeno je **553** naslova (90 naslova više nego u 2020. godini), dok je iz otkupa Ministarstva kulture pristiglo **17** svezaka (22 naslova manje nego u 2020. godini). Od darovanih knjiga upisano je **34** svezaka (17 više nego u 2020. godini). Nije nabavljena ni jedna jedinica AV građe.

(v. Tablica 1)

Tablica 1. Broj i vrijednost nabavljenih knjiga

NAČIN NABAVE	BROJ SVEZAKA	VRIJEDNOST/kn
OTKUP	17	2 294,00
KUPNJA	553	52 937,20
DAR	34	2 995,74
UKUPNO(KNJIŽNA GRAĐA)	604	58 226,94
AV GRAĐA	0	0
SVEUKUPNO	604	58 226,94

Knjižnica je u 2021. godini bila pretplaćena na sljedeću periodiku: Jutarnji list, Meridijani, Međimurje, Međimurske novine, Umirovljenički list, Vatrogasni list, Moj planet i Prvi izbor.

4. Stanje i struktura knjižničkog fonda

U 2021. godini u inventarnu knjigu knjižne građe upisano je ukupno **604** svezaka knjižnične građe. Procjenjuje se da je trenutno ukupno stanje fonda oko 23875 svezaka knjiga. Iako je revizija prijeko potrebna (kako bi se utvrdilo stvarno stanje knjižnog fonda) do daljnjeg se ne može provesti zbog nedostatka stručnih osoba. Iz aktivnog knjižnog fonda tijekom godine fizički se izdvajala dotrajala i uništena građa za otpis. Što se tiče broja primjeraka AV građe, stanje fonda na kraju 2020. godine iznosilo je oko 218 primjeraka, a u 2021. godini nije nabavljen ni jedan primjerak AV građe. Revizija AV građe također nije provedena godinama. Putem natječaja Ministarstva kulture za nabavu knjižne i neknjižne odobrena su financijska sredstva za nabavu građe kako bi se mogla osigurati aktualnost knjižnog fonda te kako bi se

osigurao kvalitetan fond koji prati potrebe lokalne zajednice. Knjižnica je u 2021. godini za nabavu knjižnične građe od Osnivača (Grada Mursko Središće) i Ministarstva kulture dobila ukupno 45 000,00 kuna (u omjeru 50/50), a od Županije 10 000,00 kn.

5. Broj posjeta

Prema godišnjoj statistici i provedenom uzorkovanju u 2021. godini zabilježeno je ukupno 4646 posjeta. Valja istaknuti kako je zbog epidemioloških mjera broj korisnika u Knjižnici bio ograničen.

6. Broj posuđenih knjiga

U 2021. godini posuđeno je 10014 primjeraka građe.

Najviše knjiga posudila su djeca i odrasli, a najmanje mladi. (v. *Tablica 2.*)

Tablica 2. Broj posuđenih knjiga u 2021. godini

STRUKTURA	BROJ SVEZAKA	%
DJECA	4747	47,41%
MLADEŽ	866	8,65 %
ODRASLI	4401	43,94%
UKUPNO	10014	100 %

Najviše se čita beletristika, slijedi književnost za djecu i slikovnice, a najmanje stručna literatura.(v. *Tablica 3.*)

Tablica 3. Posudba knjiga i struktura posudbe u 2021. godini

KATEGORIJA GRAĐE	BR. POSUĐENIH SV. U 2021. GODINI	%
BELETRISTIKA	4329	43,23 %
KNJIŽEVNOST ZA DJECU	2751	27,47 %
ZNANSTVENA I STRUČNA LITERATURA	997	9,96 %
SLIKOVNICE	1937	19,34 %
UKUPNO	10014	100 %

Valja napomenuti da roditelji uzimaju literaturu za sebe na članske iskaznice svoje djece zbog cijene članarine te ukoliko bismo napravili zabranu posudbe takve vrste utjecali bismo na pad

čitanja ove populacije što dakako ne želimo, već se prilagođavamo okolini u kojoj djelujemo i na taj način potičemo čitanje. Knjižnica nije povećavala cijene članarina. Besplatne članske iskaznice za djecu koje je osigurao Grad Mursko Središće namijenjene su samo djeci.

7. Animacijske aktivnosti

Knjižnica je 2021. godinu započela redovitim animacijskim, informacijskim i edukativnim aktivnostima koje su održane u prostorima Knjižnice i izvan Knjižnice, poštujući epidemiološke mjere. Godina 2021., na prijedlog Ministarstva kulture i medija, proglašena je Godinom čitanja. U Nacionalnoj strategiji za poticanje čitanja naglašava se kako je čitanje aktivnost koja izravno i neizravno utječe na ukupnu kvalitetu života pojedinca i društva te je put do znanja i novih spoznaja.

Osim svakodnevnih poslova, kao i prošle godine nastavljena je izrazito dobra suradnja s dječjim vrtićima s područja Grada Mursko Središće (i onima sa šireg područja), OŠ Mursko Središće, drugim knjižnicama, udrugama, roditeljima, volonterima i stručnjacima iz kulturno, sportsko i odgojno obrazovnih područja. Na taj se način nastoji širiti radost čitanja i stjecanje vještina neophodnih za cjeloživotno učenje.

Grad Mursko Središće osigurao je i u 2021. godini besplatnu članarinu za djecu vrtićke dobi i prvih razreda osnovne škole. Besplatnim članskim iskaznicama za najmlađe olakšava se pristup djelima mašte, informacijskim, edukacijskim sadržajima i uslugama Knjižnice te im se tako omogućava jednakost i pravo svakog djeteta na slobodan i besplatan pristup građi, informacijama i programima.

Tijekom godine zbog COVID-19 epidemiološke situacije većina planiranih redovnih aktivnosti nije se mogla održati u prostorima Knjižnice i suradnih ustanova, no Knjižnica se nastojala prilagoditi te je organizirano nekoliko aktivnosti u Knjižnici i izvan nje. Manifestacije *Noć knjige* i *Mjesec hrvatske knjige* organizirane u prilagođenim uvjetima. Manifestacija *Mjesec hrvatske knjige* bila je posvećena hrvatskim autorima odnosno hrvatskim knjigama pod motom *Ajmo hrvati se s knjigom*. Nacionalni kviz za poticanje čitanja *6 autora traži čitatelja* održan je u suradnji s knjižnicom OŠ Mursko Središće, a u kvizu su sudjelovala djeca viših razreda osnovne škole. Kako bi obilježili *Mjesec hrvatske knjige* u Godini čitanja i jesen koja je pokucala na vrata, Gradsku knjižnicu i čitaonicu Mursko Središće posjetila su djeca iz vrtića Pahuljica i Maslačak te djeca iz Područne škole Hlapičina. Knjižnica se na kratko vrijeme "preselila" u prekrasno uređen gradski park te je radost čitanja knjiga mogla početi. Najmlađi su naučili koji je životni ciklus malog žira i male kišne kapi, a oni malo veći doznali su što se s brigama ne smije raditi te kako ih se riješiti. Tražili su i nestašnu vjevericu te slijedili njezine tragove u Potrazi za blagom. U igri Abeceda,

s ciljem poticanja izražavanja i mašte te rada u skupini, naučili su kako se samostalno služiti knjižnicom.

Valja istaknuti kako Knjižnica još uvijek nema svoju mrežnu stranicu koja je prijeko potrebna za vidljivost Knjižnice i komunikaciju sa zajednicom i korisnicima. Umjesto toga Knjižnica koristi Facebook stranicu putem koje je olakšana komunikacija s korisnicima kao i promocija same knjižnice i kulture čitanja. Izrazito dobro prihvaćenom i korisnom pokazala se Lista noviteta koja korisnicima daje uvid u nova izdanja kao i informacije (poput anotacija i izgleda knjige) o samim knjigama. Kako bi se uključili u rad Knjižnice, korisnicima je omogućeno davanje prijedloga za nabavu pojedinih naslova koje Knjižnica nema u svom fondu, a uspješno koriste i uslugu međuknjižnične posudbe.

Iako su financijske mogućnosti skromne uloženi su trud u održavanje animacijskih aktivnosti za koje nije potreban novac. Na taj se način i dalje nastojalo približiti knjižnicu našim sumještanima, posebice najmlađima te našim članovima.

Obzirom na slabiju zastupljenost mladih u strukturi članstva jedan od dugoročnih ciljeva Knjižnice je pružanje kvalitetnih usluga za mlade kroz osiguravanje srdačnog, ugodnog, sigurnog i poticajnog okruženja te kvalitetna informacijsko tehnološka rješenja i usluge. U Knjižnici je uređena posebna polica sa stripovima i novim romanima za mlade na stranim jezicima.

8. Financijsko poslovanje

Podaci o financijskom poslovanju Gradske knjižnice i čitaonice Mursko Središće za 2021. godinu dobiveni su od gospođe Ružice Žganec, referenta za financije.

Financijsko poslovanje ostvareno je okvirima financijskog plana i izmjena za 2021. godinu.

Ukupni prihodi iznose 223.246,95 kn, od čega iz proračuna Grada Mursko Središće 176.704,78 kn, Ministarstva kulture Republike Hrvatske 22.500,00 kn, a iz tekuće pomoći županijskog proračuna 10.000,00 kn.

Vlastiti приход od članarine 13.630,00 iznosi , a ostali prihodi iznose 412,15 kn.

Izdaci za zaposlene iznose 132.891,51 kn.

Na materijalne troškove utrošeno je 34.911,02 kn, a financijski izdaci iznose 998,58 kn.

Izdaci za nabavu proizvedene dugotrajne imovine ukupno iznose 52.937,20 kn.